

ASBO: Η ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

ΠΕΤΥΧΗΜΕΝΕΣ ΙΔΕΕΣ ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΑΝΟΧΗΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ ΤΩΝ '00s

Για τις πολιτικές μηδενικής ανοχής έχουμε μιλήσει τόσο που θα μπορούσε κανείς να πει ότι οι antifa ομάδες είναι στην πραγματικότητα ομάδες ενάντια στις πολιτικές μηδενικής ανοχής. Παρ' όλα αυτά, το ζήτημα μάς φαίνεται τόσο σημαντικό και τόσο πλούσιο που πάντα βρίσκουμε κι άλλα να πούμε.

Για αρχή όμως μια μικρή σούμα: η θεωρία της μηδενικής ανοχής γεννιέται στην Αμερική των '80s με το εμβληματικό κείμενο «Σπασμένα Τζάμια» των μπατσοειδικών George Kelling και James Wilson. Η βασική τους ιδέα ήταν πως η αστυνομία έπρεπε να στραφεί από την «πάταξη του εγκλήματος» στην «πάταξη της μικροπαραβατικότητας». Στο στόχαστρο της αστυνομίας μπήκαν ολοένα και πιο κεντρικά τα λεγόμενα «αντικοινωνικά στοιχεία»: «όχι βίαια άτομα, ούτε απαραίτητα εγκληματίες, αλλά ανυπόληπτα, ενοχλητικά ή ανισόρροπα άτομα: ζητιάνοι, μεθυσμένοι, εθισμένοι, νεαροί νταήδες, πόρνες, αργόσχολοι, πνευματικά διαταραγμένοι».¹

Οι νέες πολιτικές που στήθηκαν πάνω σ' αυτή την ιδέα καθιστούσαν όλο και πιο ασαφή τα όρια μεταξύ εγκληματικής και φυσιολογικής συμπεριφοράς. Ολόκληρος ο αστυνομικός μηχανισμός ξανασχεδιάστηκε ώστε να εστιάσει το έργο της αστυνομίας σε συμπεριφορές που μπορεί να ήταν «νομικά επιτρεπτές αλλά κοινωνικά αποδοκιμαστέες».² Φυσικά το τι είναι «κοινωνικά αποδοκιμαστέο» το όριζε το ίδιο το κράτος. Το νέο δόγμα εκφράστηκε στις ΗΠΑ πρώτα και κύρια μέσα από αυτόν τον ανασχεδιασμό των αστυνομικών επιχειρήσεων. Δημιουργήθηκαν νέα αστυνομικά σώματα, δόθηκαν καινούργιες αρμοδιότητες, εφαρμόστηκαν καινοτόμες μέθοδοι ελέγχου των κατώτερων στρωμάτων που είχαν «κοινωνικά αποδοκιμαστέες» συμπεριφορές.

Στην Αγγλία, η εφαρμογή της μηδενικής ανοχής έγινε με λίγο διαφορετικό αλλά εξίσου αποτελεσματικό για το κράτος και επιθετικό προς την εργατική τάξη τρόπο: μέσω της νομοθετικής οδού.

ASBO: Η «ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ» ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

Το 1998 οι Εργατικοί ανέλαβαν τη διακυβέρνηση της Αγγλίας. Το αγγλικό κράτος ετοιμαζόταν να συμμετάσχει με τα μπουनिया στη νέα φάση του παγκοσμίου πολέμου. Ο βρετανικός στρατός ετοιμαζόταν να πάρει μέρος στην εισβολή στο Ιράκ το 2003. Επομένως, η πειθαρχία στο εσωτερικό ήταν βασικό προαπαιτούμενο. Πόσο μάλλον για ένα κράτος σαν το αγγλικό, με μακρά ιστορία στις πολιτικές δημόσιας τάξης.³

Ένα από τα πρώτα πράγματα που έκαναν οι Εργατικοί λοιπόν ήταν να περάσουν τον νόμο Crime and Disorder Act. Ο καινούργιος νόμος καθιέρωνε μια σειρά αυστηρότατων μέτρων για την καταπολέμηση της «αταξίας» και της «αντικοινωνικής συμπεριφοράς».

Πρώτος και καλύτερος ο θεσμός των Anti-Social Behavior Order, γνωστών ως ASBO, δηλαδή των

Διατάξεων περί Αντικοινωνικής Συμπεριφοράς. Ο νέος θεσμός ήταν ένα εργαλείο που επέτρεπε στην αστυνομία και τα δικαστήρια να επιβάλλουν ποινές σε μια ευρεία γκάμα καθημερινών συμπεριφορών που δεν ήταν ποινικά κολάσιμες, αλλά ήταν ακριβώς «κοινωνικά αποδοκιμαστέες». Ο ορισμός της αντικοινωνικής συμπεριφοράς ήταν εσκεμμένα ασαφής: «η συμπεριφορά που προκαλεί ή που δύναται να προκαλέσει ενόχληση, φόβο ή ανησυχία σε έναν ή περισσότερους ανθρώπους».⁴ Αρκούσε μια καταγγελία για «παρενόχληση, φόβο ή ανησυχία» για να βρεθεί κανείς ενώπιον του δικαστηρίου.

Γιατί η ενόχληση και η ανησυχία των μικροαστών ξέρουμε πολύ καλά ότι μπορεί να προκύψει από τα πάντα. Και όπως έλεγε κι ένα παλιό τραγουδάκι «αυτό είναι μια παράξενη λιγάκι ιστορία, γιατί ενοχλούμε εμείς αυτούς κι αυτοί ενοχλούν εμάς». Να μερικές από τις δραστηριότητες που οδηγούσαν τους Άγγλους στο δικαστήριο:

Η μέθη, η άξεστη συμπεριφορά, ο εκφοβισμός, το γκράφιτι, οι απειλές βίας, η φασαρία, η επαιτεία, η ρίψη απορριμμάτων – μέχρι και πιο εξωτικές δημόσιες δραστηριότητες όπως η περιπλάνηση σε εγκαταλελειμμένα κτίρια, το παρκούρ και η σεξουαλική δραστηριότητα εκτός των 4 τοίχων του σπιτιού.⁵

Η Τζένα, ετών 14, περήφανη κάτοχος ενός ASBO δήλωνε: «Με κατήγγειλε η γυναίκα που μένει απέναντί μου γιατί έκανα, λέει, φασαρία στο δρόμο. Αλλά εγώ δεν το νομίζω. Εγώ απλά χαζολογούσα με τις φίλες μου. Μπορεί να κάναμε θόρυβο, αλλά ήταν κανονικός θόρυβος».

Το ζήτημα είχε πάψει να είναι η «καταπολέμηση του εγκλήματος» και ήταν πλέον η ποινικοποίηση συγκεκριμένων συμπεριφορών και δραστηριοτήτων. Στο επίκεντρο των παλαβών αυτών απαγορεύσεων βρισκόταν η νεολαία της εργατικής τάξης. Όπως δήλωνε ο επικεφαλής της αστυνομίας για την κοινοτική ασφάλεια: «[σε πολλές περιοχές] δεν έχουμε πρόβλημα εγκληματικότητας... στόχος μας είναι να αλλάξουμε τη συμπεριφορά των νέων».⁶

Καθημερινές δραστηριότητες όπως το ποδόσφαιρο, το σκέιτ ή και το απλό άραγμα σε ένα πάρκο βρέθηκαν στο μεταίχιμιο νομιμότητας-παραιομίας.⁷ Αρκούσε μια καταγγελία από τους γείτονες και το αν θα έτρωγες ASBO ή όχι βρισκόταν πια στην ευχέρεια της ταξικής κρίσης των βρετανικών δικαστηρίων.

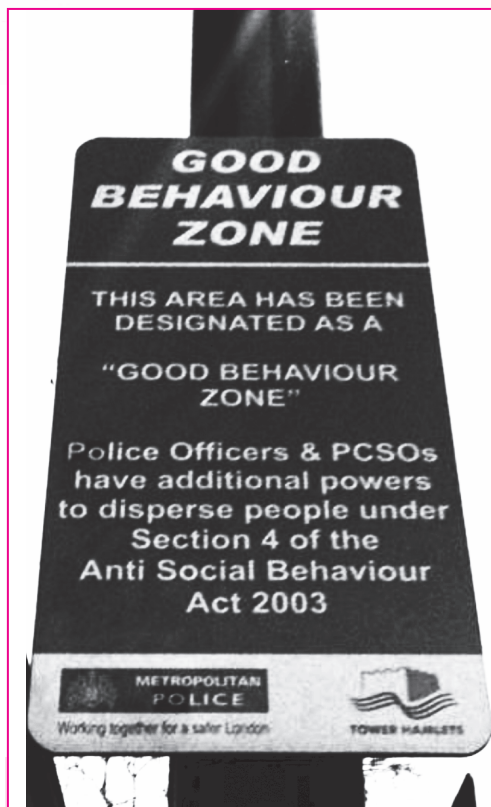
Η νομοθετική καινοτομία όμως δεν ήταν μόνο η ποινικοποίηση τέτοιων «αντικοινωνικών» συμπεριφορών. Ήταν και η ίδια η ποινή. Γιατί οι ποινές ήταν εξατομικευμένες και αφορούσαν το συγκεκριμένο αδίκημα. Οι παραβάτες δεν έμπαιναν στη φυλακή· δέχονταν μια ποινή που για κάποια χρόνια τούς

απαγόρευε καθημερινές δραστηριότητες που για οποιονδήποτε άλλον ήταν απολύτως νόμιμες. Τα στοιχεία τους και οι φωτογραφίες τους δημοσιεύονταν (να άλλη μια καινοτομία που αργότερα τη φάγαμε στη μάπα και εδώ) και αν εντοπιζόνταν από τους μπάτσους ή από κάποιον ρουφ να παραβαίνουν την απαγόρευση που τους είχε επιβληθεί, κατέληγαν στη φυλακή.

ΧΑΛΑΡΗ ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ

Ο νόμος περί ASBO περιλάμβανε και τη δημοσιοποίηση των στοιχείων και της φωτογραφίας των καταδικασμένων. Ο δήμος του Πόρτσμουθ θεώρησε ότι αυτή η δημοσιοποίηση είναι τόσο σημαντική που θα πρέπει να κοσμεί και τους δημόσιους χώρους. Έτσι, άνθρωποι σαν τον Κρις Γούκερ βλέπουν τη μπουσούνα τους στη μέση του δρόμου με μια ταμπέλα η οποία ενημερώνει τους φιλήσυχους πολίτες ότι για τα επόμενα πέντε χρόνια απαγορεύεται να μπει σε γκαράζ αυτοκινήτων κι ότι αν τον δει κανείς να σπάει αυτή την απαγόρευση, καλά θα κάνει να πάρει τηλέφωνο τους μπάτσους. Ωραία πράγματα.

ΖΩΝΗ ΚΑΛΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ Η ΑΛΛΙΩΣ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΛΥΚΟΦΩΤΟΣ

Η ταμπέλα ενημερώνει ότι η συγκεκριμένη περιοχή είναι «ζώνη καλής συμπεριφοράς», το οποίο στο δυστοπικό newspeak του βρετανικού κράτους σημαίνει ότι η αστυνομία μπορεί να διαλύει όλες τις συναθροίσεις άνω των 2 ανθρώπων χωρίς κανέναν λόγο. Άραγε η κακή συμπεριφορά πώς ορίζεται;

Μερικά παραδείγματα ίσως μας βοηθήσουν να καταλάβουμε καλύτερα για τι είδους απαγορεύσεις μιλάμε:

-Ένας 13χρονος είχε κατηγορηθεί ότι έκανε bullying στους συμμαθητές του αποκαλώντας τους «ρουφιάνους». Του απαγόρευσαν τη χρήση της λέξης «ρουφιάνος» για τα επόμενα πέντε χρόνια.

-Ένας 23χρονος μουσικός συνελήφθη να τοποθετεί κεραία παράνομου ραδιοφωνικού σταθμού σε μια ταράτσα. Του απαγορεύτηκε η πρόσβαση πάνω από τον τέταρτο όροφο οποιουδήποτε κτηρίου.

Φυσικά υπήρχαν και λιγότερο εξατομικευμένες ποινές όπως η απαγόρευση κυκλοφορίας τη νύχτα, η απαγόρευση να φοράς κουκούλα, η απαγόρευση διέλευσης από μια συγκεκριμένη γειτονιά, η απαγόρευση συναναστροφής συγκεκριμένων ανδρών και πάει λέγοντας.

Οι συνέπειες του να φας ένα τέτοιο ASBO μπορούσαν να αλλάξουν όλη τη ζωή των νεαρών μελών της εργατικής τάξης. Σε έναν τέτοιο 20χρονο είχε επιβληθεί απαγόρευση να περνάει από την περιοχή όπου κατοικούσε η μητέρα του και η έγκυος κοπέλα του. Αγνόησε την απαγόρευση, τις επισκέφτηκε και συνελήφθη. Του φάνηκε «λιγάκι παλαβό να σε στέλνουν στη φυλακή επειδή είχες πάει να δεις τη μάνα

σου, έτσι δεν είναι;»⁸ Σε έναν άλλο είχε επιβληθεί απαγόρευση να συναναστρέφεται τους ανθρώπους με τους οποίους είχαν διαπράξει μαζί την «αντικοινωνική» τους πράξη, δηλαδή τους μισούς τους γείτονες και φίλους με τους οποίους έκαναν φασαρία ένα βράδυ στο πάρκο. Το σχολίαζε ως εξής:

[Είναι δύσκολο γιατί] δεν απαγορεύεται αυτοί να με συναναστρέφονται, εγώ απαγορεύεται να τους συναναστρέφομαι... μόλις τώρα ήμουν στη στάση του λεωφορείου και μιλούσα σ' ένα φιλαράκι και εμφανίστηκε ένας απ' αυτούς που δεν πρέπει να βλέπω. Αν με έβλεπε η αστυνομία θα με συλλάμβανε και τι μπορούσα να κάνω εγώ; Τίποτα. Δε γινόταν να φύγω από τη στάση, αφού περίμενα το λεωφορείο... και θα με συλλάβουν χωρίς να έχω κάνει τίποτα. Είναι δύσκολο γιατί όλοι αυτοί που απαγορεύεται να βλέπω είναι γείτονές μου, μένουν εδώ γύρω...⁹

Τα στατιστικά της βρετανικής αστυνομίας δείχνουν ότι σχεδόν το ¼ των ASBO που επιβάλλονται καταλήγουν σε παράβασή τους και φυλάκιση του καταδικασμένου. Όπως έλεγε και ένας βρετανός δικαστής: «Στην αρχή όποιος δεν τηρούσε το ASBO του πήγαινε κατευθείαν φυλακή. Έτσι μας είχαν πει κι έτσι κάναμε. Ώσπου γέμισαν όλες οι φυλακές ανηλίκων».¹⁰

DISPERSAL ORDERS: Ο ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

Την ίδια περίπου περίοδο, στις αρχές του 2000, η βρετανική κυβέρνηση εφάρμοσε ένα μεγαλεπήβολο σχέδιο ελέγχου του δημόσιου χώρου. Το σύστημα περιλάμβανε το πήξιμο της πρωτεύουσας με 420.000 κάμερες, καθιστώντας το Λονδίνο την τότε «πιο επιτηρούμενη πόλη στον κόσμο».¹¹ Καινοτόμα συστήματα αναγνώρισης προσώπου δοκιμάστηκαν ξεκινώντας πάντα από τις εργατογειτονιές του Ανατολικού Λονδίνου.

Το Λονδίνο γέμισε ταμπέλες με την απειλητική υπενθύμιση πως βρισκόσουν σε μια «Ζώνη Καλής Συμπεριφοράς». Πράγμα που σήμαινε πως στη συγκεκριμένη περιοχή η αστυνομία είχε επιπλέον εξουσίες να διαλύει όποια συγκέντρωση πλήθους αυτή έκρινε. Οι dispersal orders, όπως αποκαλούνταν αυτά τα διατάγματα εκδίδονταν από τους ίδιους τους μπάτσους, σε περίπτωση που θεωρούσαν ότι «συμβαίνει ή ότι πρόκειται να συμβεί κάποια αντικοινωνική συμπεριφορά». Και ανάγκαζαν «ομάδες δύο ή περισσότερων ανθρώπων» να αποχωρήσουν από μια συγκεκριμένη περιοχή και να μην επιστρέψουν ξανά σε αυτήν για τουλάχιστον 24 ώρες. Οι τοπικές αρχές είχαν τη δυνατότητα να κηρύσσουν μια περιοχή ως «ζώνη διάλυσης πλήθους» για μέχρι και έξι μήνες, απαγορεύοντας στην ουσία οποιαδήποτε δημόσια συνάθροιση άνω των δύο ανθρώπων: από το 2003 και μετά κηρύχτηκαν εκατοντάδες τέτοιες ζώνες, σχεδόν πάντα στους δημόσιους χώρους όπου οι νέοι βρίσκονταν αναμεταξύ τους: δρόμοι, πλατείες, πάρκα, περίβολοι εμπορικών κέντρων, σταθμοί μετρό, κλπ. Επιπλέον, οι ανήλικοι κάτω των 16 ετών που εντοπιζόνταν να κυκλοφορούν σ' αυτές τις ζώνες από τις 9 το βράδυ ως τις 6 το πρωί

χωρίς τη συνοδεία γονέα ή «υπεύθυνου ενηλίκου» μπορούσαν να οδηγηθούν στο σπίτι και να τους απαγορευτεί η κυκλοφορία.¹²

Η παράβαση των εντολών αυτών των dispersal orders λειτουργούσε όπως και στα ASBO, σαν ποινικό αδίκημα, χώνοντας στη φυλακή εκατοντάδες κόσμο. Φυσικά η μεγαλύτερη πίεση έπεφτε στις οικογένειες της εργατικής τάξης, οι οποίες ελλείψει μεγάλων σαλονιών, κοινωνικοποιούνταν ακριβώς στους δημόσιους χώρους. Η απαγόρευση και η κατ' ουσίαν ποινικοποίηση του αράγματος σε δημόσιο χώρο οδήγησε τις παρέες των νέων της εργατικής τάξης να βρίσκονται μέσα στις σκάλες των μπλοκ, μέσα στις μεγάλες εργατικές πολυκατοικίες των γειτονιών τους. Μόνο εκεί μπορούσαν να βρίσκονται κρυμμένοι από τα βλέμματα της αστυνομίας και των καμερών που είχαν τοποθετηθεί σε κάθε γωνία.

HOODIE BAN: Η ΜΑΧΗ ENANTIA ΣΤΗΝ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Την ίδια περίοδο η νεολαία της εργατικής τάξης του Λονδίνου έχτιζε (πολλές φορές και ως άμυνα απέναντι στη μηδενική ανοχή) τη δική της κουλτούρα. Το άραγμα στις σκάλες των εργατικών ήταν μόνο ένα από τα άφθονα στοιχεία που την συνθέταν. Η ραπ μουσική στη βρετανική της εκδοχή, δηλαδή η garage και το grime, ήταν ένα δεύτερο. Το ντύσιμο (βασιικό αξεσουάρ του οποίου ήταν η κουκούλα στο κεφάλι) ένα τρίτο. Οι εργατικές κουλτούρες μπήκαν εξαρχής στο στόχαστρο της μηδενικής ανοχής.

Οι βρετανικές εφημερίδες άρχισαν συντονισμένα να επιτίθενται σ' αυτές τις νέες κουλτούρες, χαρακτηρίζοντάς τες εγκληματικές κι αντικοινωνικές. Ο τότε βουλευτής των εργατικών και επικεφαλής της Επιτροπής για τη Φυλετική Ισότητα, Τρέβορ Φίλιπς, δήλωνε: «Το χιπ-χοπ και ειδικά η garage συνοψίζεται κατά τη γνώμη μου στο εξής: Χρυσή καδένα, μυαλό κανένα».¹³ Η μουσική των εργατογειτονιών στοχοποιήθηκε και έγινε συνώνυμο των συμμοριών και του εγκλήματος. Ο «υπεύθυνος σχολικής συμπεριφοράς» της κυβέρνησης Μπλερ προέτρεπε τους γονείς και τα σχολεία να απαγορεύουν την ακρόαση της απ' τα παιδιά. Τα επόμενα χρόνια, ένα κομμάτι της αφομοιώθηκε και έφτασε να χρηματοδοτείται από την ίδια την αστυνομία του Λονδίνου και να ζητά από την εργατική νεολαία να λάβει μέρος στην απογραφή.¹⁴ Ένα άλλο, πολύ πολυπληθέστερο, είδε τις συναυλίες του να απαγορεύονται, τα τραγούδια του να κατεβαίνουν από το ίντερνετ με εντολή της αστυνομίας και να αποτελούν πειστήρια για τη συμμετοχή τους σε συμμορίες.¹

Η κρατική επίθεση είχε στο στόχαστρο όμως το σύνολο του στιλ των γειτονιών. Η λέξη «hoodie» λοιπόν έπαψε να σημαίνει μόνο «ζακέτα με κουκούλα» και έφτασε να εννοεί τον άνθρωπο που τη φορά. Το 2005, το εμπορικό κέντρο Bluewater στο Κεντ ήταν το πρώτο που απαγόρευσε τη χρήση κουκούλας ή καπέλου στο εσωτερικό του. Την απαγόρευση στήριξε δημόσια ο πρωθυπουργός Τόνι Μπλερ. Οι «κουκουλωμένοι» μετατράπηκαν στον νούμερο ένα δημόσιο κίνδυνο. Εφημερίδες, αστυνομία και μκο είχαν πάθει παροξυσμό μαζί τους. Ένας νεαρός από το Μάντσεστερ έφαγε ASBO που του απαγόρευε να

ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΛΛΑ ASBO;

Υπάρχουν κι εδώ τρελαμένες ποινές που βρίσκονται εκτός του επίσημου ποινικού συστήματος. Για παράδειγμα, εκατοντάδες υπόδικοι και καταδικασμένοι για «αθλητική βία» είναι αναγκασμένοι να περνούν δεκάδες ώρες την εβδομάδα στο αστυνομικό τμήμα δίνοντας το παρόν κάθε φορά που η ομάδα τους παίζει αγώνα. Άλλο παράδειγμα είναι ότι υπάρχουν υποθέσεις όπου οι κατηγορούμενοι έχουν περιοριστικούς όρους του είδους «να μην οδηγούν και να μην ανεβαίνουν σε μοτοσικλέτα, ή να μην εισέρχονται στην Αττική, ή να εγκατασταθούν υποχρεωτικά σε άλλη πόλη, κλπ».²²

φορέσει ζακέτα με κουκούλα για πέντε χρόνια. Ο τότε αρχηγός της αντιπολίτευσης Ντέιβιντ Κάμερον, έφτασε να μιλά δημόσια για το ζήτημα:

Εμείς – οι άνθρωποι με τα κοστούμια – αντιλαμβανόμαστε συνήθως τις κουκούλες ως επιθετικές, ως τη στολή ενός αντάρτικου στρατού νεαρών γκάνγκστερς. [...] Για κάποιους η κουκούλα αντιπροσωπεύει ό,τι πηγαίνει στραβά με την κουλτούρα της βρετανικής νεολαίας σήμερα.¹⁶

Ο λόγος του σε γενικές γραμμές κατηγορήθηκε ως υπερβολικά μετριοπαθής απέναντι στους «κουκουλωμένους». Όταν το 2010 εξελέγη πρωθυπουργός βέβαια πήρε ακόμη πιο σκληρά μέτρα. Είχε άλλωστε και να αντιμετωπίσει την πιο γνωστή εξέγερση των «κουκουλωμένων», την εξέγερση του Αυγούστου 2011.¹⁷

PARENTING ORDER: Η ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Το βρετανικό κράτος δεν έβαλε στο στόχαστρο μόνο την εργατική νεολαία, αλλά και ολόκληρη την οικογένειά της. Ο Τόνι Μπλερ δήλωνε το 2005:

Θέλω να εγκαινιάσω ένα ακόμα μέτωπο στην μάχη της κυβέρνησής μου εναντίον της αντικοινωνικής συμπεριφοράς. Η κακή ανατροφή οδηγεί κατευθείαν σε αντικοινωνικές συμπεριφορές. Η κακή ανατροφή δεν είναι απλώς και μόνον ένα ιδιωτικό ζήτημα που δεν έχει να κάνει με εμάς τους υπόλοιπους.¹⁸

Το μέτωπο εγκαινιάστηκε στ' αλήθεια. Οι εφημερίδες άρχισαν να επιτίθενται στις οικογένειες των κατώτερων στρωμάτων, με πρωτοσέλιδα όπως «αποβράσματα», «γείτονες από την κόλαση», «προβληματικές οικογένειες», «οικογένειες ταραξιών», «οικογένειες από εφιάλτη», και άλλα τέτοια, κατασκευάζοντας όλο και εντονότερα ένα πολεμικό «εμείς κι αυτοί» κλίμα.¹⁹

Ήδη από το 1998, μαζί με τον νόμο για τα ASBO είχαν νομοθετηθεί και τα Parenting Orders, κάποιοι είδους ποινή για γονείς που το παιδί τους απασχολεί το νόμο με οποιονδήποτε τρόπο. Μετά τη δή-

λωση του Μπλερ, το 2005, τα δικαστήρια άρχισαν να εκδίδουν parenting orders ακόμη και για γονείς τα παιδιά των οποίων δεν είχαν καταδικαστεί για κάποιο έγκλημα, αλλά είχαν φάει Asbo για κάποια «αντικοινωνική συμπεριφορά». Με άλλα λόγια, γονείς που δεν είχαν διαπράξει κανένα έγκλημα άρχισαν να δέχονται ποινές ως αποτέλεσμα των παιδιών τους που επίσης δεν είχαν διαπράξει κανένα έγκλημα!

Οι ποινές ήταν διαφόρων μορφών, από «υποχρεωτική τρίμηνη παρακολούθηση κάποιου συμβουλευτικού προγράμματος», μέχρι «έλεγχο των απαγορεύσεων που έχουν επιβληθεί στο παιδί» και πολλά άλλα. Η παράβαση των όρων ενός parenting order αποτελούσε πλημμέλημα με τσουχερό πρόστιμο. Τα Parenting Orders ουσιαστικά δηλαδή έθεταν τις εργατικές οικογένειες στον έλεγχο των κοινωνικών λειτουργών, οι οποίοι είχαν την εξουσία να κρίνουν με βάση τα αν παρακολουθείς ή όχι το υποχρεωτικό σεμινάριο, αν ελέγχεις ή όχι τα παιδιά σου, κλπ.

ΚΑΛΕΣ ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Οι βρετανικές καινοτομίες στις πολιτικές μηδενικής ανοχής που εφαρμόστηκαν από το 1998 και μετά βρίσκονται πλέον στη φαρέτρα διαφόρων κρατών· φυσικά το ελληνικό δεν λείπει από αυτά. Άλλωστε, βρίσκεται σε άμεση επικοινωνία με τους αρμόδιους. Το 2008, λίγους μήνες πριν την εξέγερση του Δεκεμβρίου, ο τότε αρχηγός της βρετανικής αστυνομίας Σερ Ίαν Μπλερ είχε έρθει να μιλήσει στην Ελλάδα. Θέμα της εκδήλωσης ήταν «Το έργο της αστυνομίας σ' έναν μεταβαλλόμενο κόσμο». Ο άγγλος αρχιμπάτσος εξιστόρησε τη βρετανική εμπειρία και τις μεθόδους αστυνόμευσης με «την ελπίδα ότι θα μπορούσατε να κάνετε κάποιους παραλληλισμούς».²⁰ Προφανώς αυτή η εμπειρία (όπως και πολλές άλλες) αποδείχτηκε διδακτική για τους ντόπιους αρμόδιους.

Σήμερα, η ποινικοποίηση της εργατικής νεολαίας αλλά και της οικογένειάς της εξελίσσεται με γοργούς ρυθμούς.

Όπως στην Αγγλία, έτσι κι εδώ οι «αντικοινωνικές συμπεριφορές» κυριαρχούν στον δημόσιο λόγο. Η φράση έχει γίνει καραμέλα για ένα κάρο πράγματα, ιδίως για δραστηριότητες που βρίσκονται στην καθημερινότητα της εργατικής τάξης.

Κι εδώ έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται όλο και περισσότερες ειδικές νομοθεσίες που έχουν στον πυρήνα τους τον έλεγχο συγκεκριμένων συμπεριφορών: από τον αθλητικό νόμο που αποτελεί ένα σκληρό ιδιώνυμο μέχρι το νόμο περί εγκληματικής οργάνωσης που χρησιμοποιείται κατά κόρον εναντίον ανηλίκων. Οι λεγόμενες «παρεπόμενες ποινές» που φέρνουν μαζί τους αυτά τα δικαστήρια εξασφαλίζουν ότι ο κατηγορούμενος θα υπόκειται σε ένα κάρο ποινές και όρους ακόμη και πριν δικαστεί και καταδικαστεί.

Κι εδώ η συζήτηση για τις κάμερες στον δημόσιο χώρο έχει ανοίξει για τα καλά. Και οι αστυνομικές επιχειρήσεις σε πλατείες, εμπορικά κέντρα, ενάντια στη «νεανική παραβατικότητα» δίνουν και παίρνουν.

Κι εδώ οι κουλτούρες της εργατικής νεολαίας έχουν βρεθεί για τα καλά στο στόχαστρο. Το γήπεδο

δαιμονοποιείται, η ραπ και η τραπ θεωρούνται επίσης «αντικοινωνικές» μουσικές (εκτός απ' το αφομοιώσιμο κομμάτι τους) και τα εμπορικά κέντρα εφαρμόζουν ήδη το δικό τους hoodie ban (μετά τις αστυνομικές επιχειρήσεις στο Metro Mall του Αγ. Δημητρίου πήγαμε για επιτόπιο έρευνα και είδαμε τον σεκιουριτά να κατεβάζει αυτοπροσώπως τις κουκούλες όποιου κουκουλωμένου έμπαινε μέσα).

Και τέλος, κι εδώ οι μπάτσοι βάζουν στο επίκεντρο ολόκληρη την εργατική οικογένεια. Η μηντιακή λοιδωρία απέναντι στις «προβληματικές οικογένειες», τα «διαλυμένα σπίτια» τις «επικίνδυνες μανάδες» εντείνεται διαρκώς. Το ξεφτίλισμα στα κανάλια της οικογένειας των νεαρών παραβατών που συλλαμβάνονται για το παραμικρό έχει γίνει κανόνας (τελευταίο παράδειγμα οι γονείς του 18χρονου συλληφθέντα για τα επεισόδια του Ρέντη). Η εξουσία των κοινωνικών λειτουργών επί των ζώων μας διαρκώς αυξάνεται.²¹

Το βέβαιο δηλαδή είναι ότι οι καλές ιδέες των αφεντικών δεν πάνε ποτέ χαμένες. Απλά περιμένουν την κατάλληλη στιγμή για να εφαρμοστούν.

1. Το κείμενο των Wilson και Kelling μαζί με μια γνώμη για την ελληνική εφαρμογή της μηδενικής ανοχής περιλαμβάνεται στο Unfair Play, *Σπασμένα Τζάμια*, Αρχείο71, Γενάρης 2016. Η παραπάνω περιγραφή βρίσκεται στη σελ. 65.
2. Αθ. Αντωνοπούλου, *Σύγχρονες τάσεις αντεγκληματικής πολιτικής: η πολιτική της μηδενικής ανοχής και τα μέτρα διαχείρισης κρίσεων*, Διδακτορική Διατριβή, 2009 σ. 154.
3. Βλ. και τα *Class War: Μια Δεκαετία Απειθαρχίας*, Αρχείο71, 2017 & Martin Lux, *Antifascist 77*, Antifa Scripta, 2008.
4. P. Squires (επιμ.), *Asbo Nation: The criminalisation of nuisance*, The Policy Press, 2008, σ. 7.
5. D. Hancox, *Inner City Pressure: The Story of Grime*, William Collins, σ. 90.
6. P. Squires (επιμ.), *Asbo Nation*, ό.π., σ. 226.
7. «New asbos 'will punish children for being children'», *The Guardian*, 13/10/2013.
8. P. Squires (επιμ.), *Asbo Nation*, ό.π. σ. 146.
9. Ό.π., σ. 250.
10. Ό.π., σ. 144.
11. *Inner City Pressure*, ό.π., σ. 89. Τα τελευταία χρόνια το Πεκίνο έχει πάρει τα ηνία σ' αυτή τη μάχη. Βλ. και «Όταν το κράτος κατηγοριοποιεί τους πολίτες του», *Antifa #74*, 3/2021.
12. Ό.π., σ. 150.
13. Ό.π., σ. 124.
14. Ό.π. σ. 126.
15. Π.χ. «Police targeting drill music videos in controversial crackdown on social media that 'incites violence'», *Independent*, 29/05/2018.
16. *Inner City Pressure*, ό.π., σ. 145-146.
17. Βλ. και «Riot in the UK!», *Antifa #26*, 9/2011.
18. P. Squires (επιμ.), *Asbo Nation*, ό.π. σ. 164.
19. Ό.π., σ. 168.
20. Η ομιλία του Σερ Ίαν Μπλερ έγινε στις 14 Μαΐου του 2008 και βρίσκεται στο site του ΕΛΙΑΜΕΠ. Ξαναδιαβάστε την. Μεταξύ άλλων θα βρείτε και εγκλήματα μίσους και ενδοοικογενειακή βία before it was cool να συζητούνται τέτοια στα ελληνικά μίντια.
21. Βλ. και την προκήρυξη που εξέδωσε η ομάδα Μιγάδα τον Δεκέμβριο του 2023 με τίτλο *Out & Loud*.
22. Βλ. π.χ. «Υπόθεση 'Σύντροφοι Συντρόφισσες': Σαθρό κατηγορητήριο και παράλογη παραπομπή των τεσσάρων σε δίκη», *Documenta*, 16/01/2023.